

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de avocatul Iulian Cașu în interesele lui Mihail Costovici,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Malai către Mihail Costovici și Gheorghe Costovici, cu privire la obligarea restituirii mijlocului de transport și încasarea cheltuielilor de judecată.

împotriva încheierii din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-398/24
NR. PIGD 2-21149653-01-2r-30092024)*

Restituirea cererii de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a respins cererea de repunere în termenul procedural omis de declarare a apelului.

Judecătoria Strășeni, sediul Central, jud. T. Andronic,
Curtea de Apel Chișinău, jud. M. Anton, O. Cojocaru, A. Cașcaval,

19 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Iulian Cașu în interesele lui Mihail Costovici,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 7 octombrie 2021, reclamantul Eugeniu Malai, reprezentat de avocatul Iulian Iorga a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Costovici și Gheorghe Costovici, cu privire la obligarea pârâților să îi restituie reclamantului autoturismul de model „Dacia Logan”, cu n/î CQF 788, anul fabricării 2008 și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. Prin hotărârea din 13 decembrie 2022 a Judecătoria Strășeni, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Malai împotriva Mihail Costovici și Gheorghe Costovici, cu privire la obligarea restituirii mijlocului de transport și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a obligat copârâții Mihail Costovici, și Gheorghe Costovici, să restituie reclamantului Eugeniu Malai, mijlocul de transport „Dacia Logan” cu numere de înmatriculare - CQF 788, anul fabricației -2008, caroserie nr. UU1LSDAEF40612796, motor nr. K7JA710UF50345. S-a încasat în mod solidar din contul copârâților Mihail Costovici, și Costovici Gheorghe în beneficiul reclamantului Eugeniu Malai, cheltuielile suportate în legătură cu plata taxei de stat, cheltuielile pentru citarea publică, cheltuielile pentru obținerea informației și cheltuielile pentru asistența juridică acordată în mărime totală de 16689,38 lei.

3. La 8 aprilie 2024, avocatul Iulian Cașu în interesele lui Mihail Costovici a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoria Strășeni, sediul Central, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, suspendarea executării hotărârii 13 decembrie 2022 a Judecătoria Strășeni, sediul Central, scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoria Strășeni, sediul Central, cu transmiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

4. La 12 iunie 2024 avocatul Iulian Cașu în interesele lui Mihail Costovici a depus cerere privind repunerea în termenul de declarare a apelului motivată, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului declarat împotriva hotărârii 13 decembrie 2022 a Judecătoria Strășeni, sediul Central.

5. Prin încheierea din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen a avocatului Iulian Cașu, în interesele apelantului Mihail Costovici. S-a restituit cererea de apel declarată de Mihail Costovici, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, ca fiind depusă înafara termenului legal. S-a

încetat procedura în ordine de apel și se explică că nu se mai admite de a se adresa cu o altă cerere de apel.

6. La 9 iulie 2024, avocatul Iulian Cașu în interesele lui Mihail Costovici a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel la etapa soluționării chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel.

7. În motivarea recursului a indicat că, la 13 decembrie 2022 prin hotărârea judecătorei Strășeni, sediul Central, judecător Tudor Andronic a fost admisă cererea inițială și suplimentară de chemare în judecată depusă de Eugeniu Malai către Mihail Costovici și Gheorghe Costovici.

8. Menționează că, despre hotărârea sus-menționată a aflat prin intermediul intimatului care a depus în instanța de judecată o cerere privind schimbarea modul de executare a hotărârii judecătorei Strășeni, sediul Central, din 13 decembrie 2022.

9. Notează că, nefiind de acord cu hotărârea sus-menționată, prin intermediul avocatului Iulian Cașu a fost depus apel solicitând primirea spre examinare a cererii de apel, repunerea în termenul de declarare a apelului.

10. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2024 a fost restituită cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

11. Comunică că, conform materialelor din dosar f. d. 26 reiese că inițial citația pentru ședința de judecată din 13 decembrie 2021 a fost expediată pârâtului Mihail Coslovici pe adresa r-nul Strășeni, satul Lozova, str. Grigore Vieru nr. 862, la data de 18 octombrie 2021 și returnată în adresa instanței de judecată la data de 3 noiembrie 2021.

12. Din informația accesată de pe portalul posta.md reiese că destinatarul ar fi fost avizat, însă acest lucru este imposibil, deoarece conform informației din sistemul informațional automatizat privind toate traversările frontierei de stat a Republicii Moldova, Mihail Costovici în perioada 16 august 2021-26 decembrie 2021 nu s-a aflat în Republica Moldova.

13. De asemenea, conform materialelor din dosar, f. d. 58, reiese că ulterior citația pentru ședința de judecată din 9 martie 2022 a fost expediată pârâtului Mihail Costovici pe adresa r-nul Strășeni, satul Lozova, str. Grigore Vieru nr. 3, la data de 28 ianuarie 2022 și returnată în adresa instanței de judecată la data de 15 februarie 2022.

14. Totodată, din informația accesată de pe portalul posta.md reiese că destinatarul ar fi fost avizat la data de 11 februarie 2022 însă acest lucru este imposibil, deoarece conform informației din sistemul informațional automatizat privind toate traversările frontierei de stat a Republicii Moldova, Mihail Costovici

a părăsit teritoriul RM la data de 05 februarie 2022 și a revenii în RM la dala de 24 iulie 2022.

15. Indică că, pentru ședința de judecată din data de 2 iunie 2022 a fost informat formal prin aviz publicitar.

16. Mai indică că, conform informației eliberate de Primăria comunei Lozova, r-nul Strășeni, pârâtul Mihail Costovici este locuitor al satului Lozova, adresa str. Grigore Vieru nr. 3. (f. d. 34), iar conform informației eliberate de ASP (f. d. 61) Mihail Costovici este domiciliat pe adresa: r-nul Strășeni. satul Lozova str. Grigore Vieru nr. 862. adresa corectă fiind str. Grigore Vieru nr. 3.

17. Conform materialelor din dosar f. d. 115 reiese că citația pentru ședința de judecată din 13 decembrie 2022, data pronunțării hotărârii, a fost expediată pârâtului Mihail Costovici pe adresa r-nul Strășeni, satul Lozova, str. Grigore Vieru nr. 862, la data de 28 noiembrie 2022 și returnată în adresa instanței de judecată la data de 15 decembrie 2022. În acest caz instanța de judecată nici măcar nu a așteptat returnarea avizelor de recepție.

18. Din informația accesată de pe portalul posta.md reiese că destinatarul ar fi fost avizat la data de 12 decembrie 2022 însă acest lucru este imposibil, deoarece conform informației din sistemul informațional automatizat privind toate traversările frontierei de stat a Republicii Moldova, Mihail Costovici în perioada 2 decembrie 2022-01 februarie 2023 nu s-a aflat în Republica Moldova.

19. Astfel, conform informației din sistemul informațional automatizat privind toate traversările frontierei de stat a Republicii Moldova eliberată de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Mihail Costovici în perioada 2 decembrie 2022-1 februarie 2023 nu s-a aflat în Republica Moldova, și respectiv s-a aflat în imposibilitate absolută de a contesta hotărârea judecătorească în termenul prevăzut la art. 362 alin. 1) CPC.

20. La 1 noiembrie 2024, avocatul Iulian Iorga în interesele lui Eugeniu Malai, a depus referință la recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2024, solicitând respingerea recursului cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2024.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

21. Art. 427 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să respingă recursul și să mențină încheierea.”

22. Art. 10 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă:

„Sanțiunile procedurale sânt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sanțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.”

23. Art.110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

24. Art.111 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească”

25. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

26. Art. 362 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii asupra cărora au fost instituite măsuri de ocrotire judiciară sau pentru cei dispăruți fără veste termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.”

27. Art.116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă,

„Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.”

28. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

29. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul menționează că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 25 iunie 2024, iar la 9 iulie 2024, avocatul Iulian Cașu în interesele lui Mihail Costovici a depus cerere de recurs, prin urmare recursul a fost depus în termenul prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă.

30. Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Iulian Cașu în interesele lui Mihail Costovici, urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Malai împotriva lui Mihail Costovici și Gheorghe Costovici, cu privire la obligarea restituirii mijlocului de transport și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost emis la 13 decembrie 2022.

32. La 8 aprilie 2024, avocatul Iulian Cașu în interesele lui Mihail Costovici a declarat apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Centru, prin care au solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, suspendarea executării hotărârii 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central cu transmiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

33. Prin încheierea din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen a avocatului Iulian Cașu, în interesele apelantului Mihail Costovici. S-a restituit cererea de apel declarată de Mihail Costovici, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, ca fiind depusă înafara termenului legal. S-a încetat procedura în ordine de apel și s-a explicat că nu se mai admite de a se adresa cu o altă cerere de apel.

34. Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind justificată concluzia instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel declarată de Mihail Costovici, reprezentat de avocatul Cașu Iulian, ca fiind depusă înafara termenului legal și lipsa temeiului de repunere a apelului în termen.

35. În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs va reține prevederile art. 362 alin. (1) CPC potrivit cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

36. Cu referire la norma legală enunțată, instanța de recurs constată că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Centru a fost pronunțat la 13 decembrie 2022, astfel că termenul de 30 zile pentru depunerea cererii de apel, prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC, început a curge din ziua imediat următoare zilei

de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 14 decembrie 2022, ultima zi a termenului fiind 13 ianuarie 2023.

37. Cu toate acestea, apelul împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Centru a fost depus de către avocatul Iulian Cașu în interesele lui Mihail Costovici abia la 8 aprilie 2024, prin urmare cu depășirea termenului legal.

38. Instanța de recurs va respinge argumentul recurentului, precum că nu a fost citat despre examinarea cauzei, și a fost în imposibilitate de a contesta hotărârea judecătorească în termen.

39. Or, materialele cauzei atestă cu certitudine că, corespondența expeditată în adresa recurentului Mihail Costovici la r-nul Strășeni, sat. Lozova, str. Grigore Vieru 862, r-nul Strășeni, sat. Lozova, str. Grigore Vieru 3, adrese de domiciliu confirmare prin răspunsul Agenției Servicii publice nr. 02/2-342 din 12 ianuarie 2022 și Confirmarea nr. 1709 din 30 august 2021 a Primăriei comunei Lozova, a fost restituită instanței de judecată cu mențiunea factorului poștal „nereclamat”.

40. De asemenea se reține că adresa la care au fost expediate citațiile r-nul Strășeni, sat. Lozova, str. Grigore Vieru 862, este identică cu cea indicată de către însăși recurentul Mihail Costovici, în cererea de apel.

41. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătorec, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

42. Conform pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, trimiterea nereclamată reprezintă trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

43. Potrivit pct. 82 Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, trimiterile poștale cu mențiunea „Predarea în mână proprie”, „Citație” sau „Înștiințare” se înmânează personal destinatarului. În lipsa acestuia, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală.

44. Din acest motiv, înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și urmează a fi considerată ca fiind recepționată.

45. Suplimentar Colegiul Curții Supreme de Justiție reține că, Mihail Costovici a cunoscut despre hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Central, din 13 decembrie 2022, încă din luna mai 2023, or la 15 mai 2023 soția lui Mihail Costovici, Olesea

Costovici a primit de la executorul judecătoresc copia încheierilor de intentare a procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2-235/2022 din 13 decembrie 2022 emis de Judecătoria Strășeni, cu privire la restituirea mijlocului de transport și încasarea sumei. Iar la 18 mai 2023 Olesea Costovici a depus la executorul judecătoresc cerere prin care a solicitat ridicarea interdicției de pe conturile bancare aplicate prin încheierea din 5 mai 2023 privind aplicarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu nr. 2-235/2022 din 13 decembrie 2022 emis de Judecătoria Strășeni.

46. Așadar, fiind cert că Mihail Costovici, având la cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui în instanța de judecată, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența CEDO cât și cea națională, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în conformitate cu prevederile legale, inclusiv și prin depunerea apelului în termenul legal.

47. În consecință, este cert că instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 116 CPC, care prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, corect a respins cererea de repunerea în termen a apelului declarat de Mihail Costovici, întrucât acesta nu a prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în termen.

48. Or, repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate.

49. Subsidiar, instanța de recurs notează că omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, or, în sensul art. 56 alin. (3) și 61 CPC, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

50. Distinct de cele constatate, instanța de recurs relevă că admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului civil pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care inter alia prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă.

51. În cele din urmă, aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe (a se vedea *mutatis mutandis*, Varnima Corporation International S.A. contra Greciei, nr.48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur contra Franței, nr.63879/00, §32, 3 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII).

52. În această ordine de idei, Completul Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de avocatul Iulian Cașu în interesele lui Mihail Costovici și de a menține încheierea din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

53. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de avocatul Iulian Cașu în interesele lui Mihail Costovici împotriva încheierii din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă